Potencjał współpracy międzynarodowej w programach Interreg

Interreg
EUROPEAN UNION

Europejska Współpraca Terytorialna (EWT) stanowi *Cel 2 Polityki Spójności Unii Europejskiej* na lata 2014-2020, który ma zostać osiągnięty poprzez realizację programów **Interreg**. Zróżnicowane typy programów: **transgraniczne** (wspólne problemy pogranicza), **transnarodowe** (zintegrowany rozwój terytorialny) i **międzyregionalny** (unowocześnianie instrumentów polityki), przyczyniają się do harmonijnego rozwoju Unii Europejskiej. Środki na finansowanie projektów EWT pochodzą z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). W bieżącej perspektywie przewidziano na ich realizację kwotę w wysokości 8,9 mld euro.

Województwo śląskie uczestniczy w programach transgranicznych **Interreg V-A Republika Czeska – Polska** i **Interreg Polska – Słowacja**, transnarodowych **Interreg Region Morza Bałtyckiego** i **Interreg Europa Środkowa** oraz międzyregionalnym **Interreg Europa**.

Nabywane z biegiem czasu doświadczenie w realizacji projektów pozwala partnerom z naszego regionu w coraz bardziej świadomy i efektywny sposób wykorzystywać szanse związane z możliwością pozyskiwania funduszy unijnych na finansowanie różnorodnych przedsięwzięć. Dzisiaj, u schyłku okresu programowania 2014-2020, można zauważyć realne efekty podejmowanej współpracy, a zainteresowanie programami Interreg nie maleje, mimo że do rozdysponowania pozostało już niewiele środków. O tym jak duże jest to zainteresowanie w naszym regionie świadczy fakt, że **województwo śląskie plasuje się na 4 miejscu w skali kraju pod względem liczby partnerów w zatwierdzonych projektach transnarodowych i międzyregionalnych**. A zatem z czego to wynika?

Korzyści z realizacji projektów transnarodowych i międzyregionalnych:

- możliwość wymiany doświadczeń i wiedzy w międzynarodowym partnerstwie, dobranym pod kątem potrzeb i celów uczestniczących miast i regionów,
- współdzielenie zasobów, np. nieodpłatne korzystanie ze specjalistycznej infrastruktury badawczej,
- zwiększanie potencjału instytucjonalnego partnerów realizujących projekty i instytucji korzystających z rezultatów projektów,
- powstawanie trwałych struktur współpracy,
- możliwość testowania rozwiązań (działania pilotażowe, w tym inwestycje),
- wykorzystywanie rezultatów projektu (praktycznych rozwiązań) przez podmioty, które nie brały w nim udziału,
- wypracowanie rozwiązań pozwalających na przygotowanie projektów, które mogą być następnie finansowane w ramach innych programów unijnych, krajowych i regionalnych,
- udział w realizacji celów strategii makroregionalnych i innych dokumentów strategicznych UE,
- usprawnianie zarządzania programami regionalnymi i krajowymi.

Współpraca transnarodowa

Interreg CENTRAL EUROPE
Co-financed by European Union – European Regional Development Fund
www.interreg-central.eu

Projekty **Interreg Europa Środkowa** umożliwiają współpracę partnerów z Austrii, Chorwacji, Czech, Węgier, **Polski**, Słowacji, Słowenii oraz Niemiec i Włoch (wybrane obszary). Ponad 900 partnerów (m.in. gminy, miasta, regiony, przedsiębiorstwa, izby handlowe, instytucje zajmujące się transferem technologii, ochroną środowiska, edukacją, dostawcy energii, operatorzy transportu itp.) współpracuje nad kwestiami ważnymi dla obszaru Europy Środkowej, z którymi poszczególne państwa nie są w stanie zmierzyć się samodzielnie. Tematyka projektów obejmuje innowacje, strategie niskoemisyjne, zasoby kulturowe i naturalne oraz transport.

Dotychczas odbyły się **3 nabory wniosków** – po dwóch naborach **zatwierdzono do dofinansowania 85 projektów na kwotę 160 mln euro z EFRR,** zaś rozstrzygnięcie trzeciego naboru ma nastąpić w styczniu 2019 r. W 64 projektach bierze udział 119 polskich partnerów, w tym 8 pełni rolę Partnera Wiodącego. **Tym samym Polska plasuje się na drugim miejscu wśród państw objętych Programem, jeśli chodzi o liczbę partnerów uczestniczących w zatwierdzonych projektach,** ustępując tylko Włochom. Wśród zatwierdzonych projektów znalazło się **11 z udziałem instytucji z województwa śląskiego**. Aż **trzy z nich pełnią rolę Partnerów Wiodących**, są to: Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w projekcie o akronimie LUMAT, Główny Instytut Górnictwa w projekcie AMIIGA oraz Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. w projektach SMART_watch i TRANS TRITIA. Ciekawym przykładem projektu transnarodowego jest wspomniana AMIIGA – celem projektu jest usprawnienie procesu zarządzania w zakresie zanieczyszczonych wód podziemnych w skali miejskiego obszaru funkcjonalnego. W ramach projektu zostaną wypracowane i wdrożone zarówno innowacje techniczne (w tym biologiczne metody remediacji), procesowe, jak i organizacyjne usprawniające proces zarządzania zasobami wodnymi.

Źródło: Główny Instytut Górnictwa

Czwarty nabór wniosków jest planowany w 2019 roku, jego celem będzie kapitalizacja rezultatów realizowanych już projektów. Szczegółowe informacje dotyczące procedury składania wniosków będą dostępne w drugiej połowie stycznia 2019 r.

Interreg Baltic Sea Region
www.interreg-baltic.eu

Projekty **Interreg Region Morza Bałtyckiego** umożliwiają współpracę partnerów z Danii, Niemiec (wybrany obszar), **Polski**, Litwy, Łotwy, Estonii, Finlandii, Szwecji, Norwegii, Białorusi i Rosji (wybrany obszar). Ponad 1300 partnerów (gminy, miasta, regiony, uczelnie, instytuty, stowarzyszenia, fundacje, spółki, agencje itp.) współpracuje nad zagadnieniami związanymi z innowacjami, w tym społecznymi, zasobami naturalnymi, efektywnością energetyczną i transportem, tak aby obszar wokół Bałtyku uczynić bardziej innowacyjnym, dostępnym oraz zrównoważonym. Program wspiera także realizację *Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego*. Oznacza to między innymi możliwość realizacji małych projektów ponadnarodowych, zgodnych z założeniami Strategii – *seed money* (środki wypłacane w formie ryczałtu do 50 tys. euro z EFRR). Kolejny nabór na projekty *seed money* jest planowany w 2019 roku.

Dotychczas odbyły się **3 nabory wniosków,** w ramach których zarekomendowano do dofinansowania **105 projektów na kwotę przewyższającą 230 mln euro z EFRR.** W 90 projektach bierze udział 173 polskich partnerów, w tym 7 pełni rolę Partnera Wiodącego. Wśród zatwierdzonych projektów znalazło się **7 z udziałem partnerów z województwa śląskiego, są to**: BSUIN (Uniwersytet Śląski), ProVaHealth (Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o.), HAZBREF (Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych), MAMBA (Starostwo Powiatowe w Bielsku-Białej i Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Bielsku-Białej), ECOLBANET (Politechnika Częstochowska), StratKIT (Miasto Rybnik) i EmPaci (Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Bielsku-Białej). Jednym z przykładowych przedsięwzięć **jest ProVaHealth – Product Validation In Health.** Projekt zakłada wymianę doświadczeń Living Labs (żywe laboratoria) oraz testowanie usług LL przez małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP). Projekt ma ułatwić dostęp do infrastruktury zdrowotnej dla startupów zmierzających do komercjalizacji. W przedsięwzięciu, poza śląskim beneficjentem, bierze udział szereg podmiotów z regionu Morza Bałtyckiego. *Dzięki temu projektowi*, jak zauważa przedstawiciel Górnośląskiej Agencji Przedsiębiorczości i Rozwoju, *zacieśniana jest współpraca instytucji regionalnych i współpraca branżowa, jako że partnerami stowarzyszonymi w projekcie są Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi w Zabrzu i krakowski Klaster Life Science*.

Źródło: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o.

2 października 2018 r. zostały uruchomione **2 nabory, które potrwają do 31 stycznia 2019 r.**:

- na platformy projektowe: celem jest zwiększenie wpływu projektów unijnych w regionie. Budżet projektu nie może przekroczyć 1 miliona euro, a okres realizacji projektu wynosi 26 miesięcy;
- na projekty fazy rozszerzenia: celem jest wspieranie realizowanych projektów w kapitalizacji rezultatów. Budżet projektu wynosi maksymalnie 1 milion euro, a czas trwania projektu nie może przekroczyć 24 miesięcy.

Trzon konsorcjum partnerskiego powinni tworzyć partnerzy zatwierdzonych projektów standardowych.
Nie przewiduje się więcej naborów na projekty standardowe.

Współpraca międzyregionalna

Interreg Europe
www.interregeurope.eu

Projekty **Interreg Europa** umożliwiają wymianę doświadczeń z zakresu wybranej dziedziny polityki. Uczestniczy w nich już ponad 1 500 partnerów z wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz Norwegii i Szwajcarii, m.in. gminy, miasta, regiony, uczelnie, agencje, instytuty, fundacje i stowarzyszenia. Tematyka projektów obejmuje badania i innowacje, konkurencyjność MŚP, gospodarkę niskoemisyjną, ochronę środowiska i gospodarowanie zasobami. Współpraca w środowisku międzynarodowym umożliwia pogłębioną analizę i planowanie rozwiązań na własnym gruncie (np. opracowanie innowacyjnego projektu, nowe metody oceny wniosków, aktualizacja planu niskoemisyjnego itp.).

W rozstrzygniętych do tej pory **trzech naborach** zatwierdzono 184 projekty. Rozdysponowano 285 mln euro z EFRR. W 74 projektach uczestniczy 79 polskich partnerów, w tym 3 pełni rolę Partnerów Wiodących. W programie tym widać duże **zaangażowanie polskich partnerów** na tle innych krajów – w rankingu 30 państw Polska zajmuje znakomite 4. miejsce (ex aequo z Rumunią). **Partnerzy z naszego regionu są zaangażowani w realizację 6 projektów,** są to: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. (COMPETE IN i Medtech4Europe), Główny Instytut Górnictwa (MOLOC), Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (Design 4 Innovation), Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Bielsku-Białej (Innova-FI) oraz Park Śląski (UrbanLinks 2 Landscape). Jednym z międzyregionalnych przedsięwzięć jest **projekt Urzędu Marszałkowskiego Design 4 Innovation,** który polega na opracowaniu nowatorskiego planu działania w obszarze designu, umożliwiającego wprowadzanie nowych usług dla przedsiębiorców w województwie śląskim np. mentoringu, doradztwa itp. Projekt ten, jak podkreślają koordynatorzy z Urzędu Marszałkowskiego, *promuje design i zasady dobrego projektowania jako narzędzia dla innowacji opartych na użytkownikach, pozwalających na tworzenie bardziej pożądanych przez odbiorców produktów i usług, co wpływa na zwiększenie konkurencyjności i rozwój MŚP.*

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Czwarty i zarazem ostatni nabór zakończył się 22 czerwca 2018 r. – decyzja o dofinansowaniu poszczególnych projektów ma nastąpić w marcu 2019 r.

Oferta Interreg Europa to także bezpłatne wsparcie ekspertów platform learningowych: pomoc doradcza, przeprowadzanie ocen wzajemnych (peer reviews), publikacje, baza dobrych praktyk, tematyczne warsztaty, ogólnoeuropejska społeczność itp. Platformy są dostępne na stronie programu (zakładka *Policy Learning Platform*).

Dzięki zaangażowaniu środków unijnych w ramach programów EWT od lat konsekwentnie zachodzą widoczne zmiany w województwie śląskim, które znacznie podnoszą jakość życia. Oprócz programów współpracy transnarodowej i międzyregionalnej beneficjenci z naszego regionu systematycznie współpracują z naszymi południowymi sąsiadami: Czechami i Słowakami w ramach programów transgranicznych – wykorzystujemy więc w pełni potencjał Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Zachęcamy do odwiedzania stron internetowych: www.ewt.gov.pl (serwis Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju) oraz www.ewt.slaskie.pl, gdzie na bieżąco publikujemy informacje o programach EWT/Interreg dostępnych dla województwa śląskiego.

Śląskie.